

Ministereren

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

10. februar 2014

Til udvalgetsorientering fremsendes hermed mit talepapir fra det åbne samråd i Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser tirsdag den 4. februar 2014 vedr. skolepsykologi.

Med venlig hilsen

Sofie Carsten Nielsen

Uddannelses- og
Forskningsministeriet
Slotsholmsgade 10
Post Postboks 2135
1015 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post fivu@fivu.dk
Netsted www.fivu.dk
CVR-nr. 1680 5408
Ref.-nr. 14/000859-04

Samråd (åbent) i Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser tirsdag den 4. februar 2014 vedr. skolepsykologi – alm. del – spørgsmål N-Q.

DET TALTE ORD GÆLDER

Tak for invitationen til samrådet her, der handler om en vigtig sag, som - har jeg forstået - efterhånden har kørt i omkring 10 år, og hvor det trods adskillige forsøg fortsat ikke er lykkedes at finde en løsning, der tilgodeser KL's ønske om at videreuddanne folkeskolelærere med henblik på at opnå generel psykologautorisation. Jeg er ligesom min forgænger Morten Østergaard optaget af, at vi overvejer alle muligheder for at løse det rekrutteringsproblem, som KL vurderer, at der er i forhold til psykologuddannede medarbejdere med særlig forståelse for undervisningssituationen i skolerne.

Derfor håber jeg også, at parterne vil gå i dialog med hinanden med henblik på at forsøge at finde nye løsninger.

Det er der blevet gjort bestræbelser på i ministeriet, og det bliver der fortsat med henblik på at finde en løsning på en fastlåst situation.

Spørgsmål N:

For at forstå det aktuelle og det fremtidige behov for psykologer m.v. til førskolebørn, elever i folkeskolen og på andre skoleuddannelser bedes ministeren kort gennemgå, hvor mange og hvilke typer professionsuddannelser m.v./efteruddannelse/kandidatuddannelse medarbejderne på de skolepsykologiske og lign. klinikker har, der i øjeblikket dækker dette behov?

Svar N:

Det er kommunerne, der i deres egenskab af arbejdsgivere beslutter, hvilke faglige kompetencer de enkelte personer skal have for at kunne varetage de forskellige opgaver i skolernes pædagogisk-psykologiske rådgivning (PPR), og hvor mange medarbejdere, der skal ansættes.

Vi har derfor ikke i ministeriet konkret, detaljeret viden om, hvor mange medarbejdere med psykologisk kendskab, der er ansat i de skolepsykologiske klinikker og lignende, og hvilke uddannelser de pågældende medarbejdere har.

KL har i foråret 2013 over for ministeriet tilkendegivet, at det i mange kommuner vurderes hensigtsmæssigt, at PPR-funktionen er bemandet ligeligt af personer med den 5-årige psykologuddannelse (cand.psych.) og af personer med en læreruddannelse og en overbygning, der kan føre frem til fuld psykologautorisation (og evt. andre kompetenceprofiler, f.eks. cand.pæd.).

På den baggrund er det KL's vurdering, at det årlige behov for nyuddannede personer med en læreruddannelse og overbygningen vil være i størrelsesordenen 35-40 personer.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at pædagoger, lærere og andre har mulighed for at efteruddanne sig inden for psykologi ved at tage en 2-årig kandidatuddannelse i pædagogisk psykologi (cand.pæd.).

Disse kandidater får ikke psykologautorisation, men de får kompetencer, der betyder, at de f.eks. kan arbejde i PPR-funktionen. I september 2013 startede 272 nye studerende på uddannelsen, der udbydes af Aarhus Universitet.

Ministeriet har ikke kendskab til, hvor mange personer der med denne uddannelse i dag er ansat i PPR-funktionerne, da det er kommunerne, der står for det.

Jeg vil opfordre KL til at overveje, om behovet for nyuddannede ansatte i PPR-funktionen kan dækkes af de eksisterende efteruddannelsesmuligheder som den 2-årige kandidatuddannelse i pædagogisk psykologi (cand.pæd.).

Spørgsmål O:

Idet etablering af en ny psykologuddannelse og uddannelsen af de første årgange på en sådan uddannelse let vil have et mindst 10-årigt perspektiv, bedes ministeren kort gennemgå evt. efterslæb og fremtidigt behov for psykologer m.v. med indsigt i børns og unges behov, herunder evt. pædagogisk indsigt m.v. i Danmark i de kommende 10–20 år.

Svar O:

Jeg henviser til mit svar på spørgsmål N.

Spørgsmål P:

Ministeren bedes gennemgå, i hvilket omfang en minister kan forlange, at universiteter udbyder specifikt ønskede uddannelser, f.eks. en (psykolog)uddannelse?

Svar P:

Det følger af universitetsloven, at universiteterne som led i deres faglige selvstyre selv beslutter, hvilke uddannelser de vil udbyde inden for deres fagområder.

Derfor har jeg ikke mulighed for at tvinge et universitet til at udbyde en specifik uddannelse.

Jeg finder det naturligt, at det er universitetet og ikke ministeriet, der står inde for fagligheden og hermed også vurderer, om uddannelsesforløbet kan leve op til de krav, der skal stilles til f.eks. en psykologuddannelse. Det er samme holdning, som jeg har forstået, at Psykolognævnets formand også tidligere i processen har tilkendegivet over for ministeriet.

Spørgsmål Q:

Ministeren bedes gennemgå Kommunernes Landsforenings krav til udbud af (skole)psykologiske uddannelser og økonomiske rammer for skolepsykologiske kontorer m.v. og Aarhus Universitets holdning, fagforeningen Dansk Psykologforenings bekymringer og fagforeningen Danmarks Lærerforenings eventuelle krav og ønsker til bl.a. uddannelsesfundament vedr. eksisterende og/eller etablering af nye psykolog-uddannelser samt oplyse, hvad der særligt har påvirket ministeren, så en udvidelse af eksisterende eller etablering af yderligere uddannelser på området

måske ikke kan forventes igangsat af ministeren?

Svar Q:

For KL er det væsentligt, at der etableres en overbygning på læreruddannelsen, der kan give adgang til en generel autorisation, således at disse personer kan varetage alle psykologiske opgaver inden for pædagogisk psykologisk rådgivning (PPR) - på linje med personer med cand.psych.-uddannelsen.

KL er endvidere af den opfattelse, at overbygningsuddannelsen må kunne rummes inden for en samlet tidsramme på 3½ år - svarende til 210 ECTS-point.

Danmarks Lærerforening har samme holdning som KL.

Jeg henviser til lærerforeningens og KL's brev til den tidligere uddannelsesminister af 11. april 2013 og svaret herpå af 10. juni 2013. Både brevet og svaret er fremsendt til udvalget den 10. juni 2013 som svar på spørgsmål nr. 153 (Alm. del - bilag 162).

Aarhus Universitet har i foråret 2013 over for ministeriet konkluderet, at det efter grundige undersøgelser er universitetets faglige vurdering, at der ikke kan etableres den af KL foreslåede overbygning inden for den 3½-årige tidsramme, der vil kunne leve op til de specifikke krav, der stilles for at opnå psykologautorisation.

Som alternativ til en uddannelsesmodel, der giver adgang til psykologautorisation, har universitetet samtidig tilkendegivet, at det gerne vil undersøge muligheden for at udvikle en 2-årig kandidatuddannelse til skolepsykolog, der kan målrettes de specifikke behov i folkeskolen - i højere grad end cand.pæd.-uddannelsen i pædagogisk psykologi.

Dansk Psykolog Forening har over for ministeriet i et notat af 3. juni 2013 tilkendegivet bl.a. følgende:

[Jeg citerer]

"KL og Danmarks Lærerforening ønsker at genetablere cand.pæd.psyk.-uddannelsen for at uddanne flere lærere til at varetage inklusionsopgaven i kommunerne og samtidig give adgang til generel autorisation som psykolog. Dansk Psykolog Forening anerkender behovet for styrkede kompetencer i PPR-funktionen - men advarer mod at oprette en utidssvarende smutvej til at blive autoriseret psykolog, som kan betyde, at lærere med en smal psykologisk overbygningsuddannelse fx kan komme til at stå for komplicerede neurologiske udredninger."

Jeg er meget opmærksom på denne sag, og ikke mindst - som jeg allerede har været inde på - at den har kørt over en meget lang årrække, hvilket er utilfredsstillende for alle parter.

Men - som jeg også har nævnt i svaret på spørgsmål P - kan jeg ikke tvinge et universitet til at udbyde en specifik uddannelse. Dette er en del af det faglige selvstyre, som er fastlagt i universitetsloven. Og det har jeg ingen planer om at ændre på.

Samtidig er jeg da også opmærksom på, at KL mener, at kommunerne har et rekrutteringsproblem med psykologuddannede medarbejdere med særlig forståelse for undervisningssituationen i skolerne. Og med inklusionsopgaven er behovet vokset.

Jeg vil derfor gentage opfordringen til KL om, at de - sammen med Danmarks Lærereforening - går i dialog med uddannelsessektoren om, hvordan de skolepsykologiske kompetencer i tilknytning til de kommunale PPR-arbejdspladser mest hensigtsmæssigt kan løses.

Om behovet for nyuddannede ansatte i PPR-funktionen f.eks. kan dækkes af de eksisterende efteruddannelsesmuligheder som den 2-årige kandidatuddannelse i pædagogisk psykologi (cand.pæd.), selvom den ikke giver psykologiautorisation.

Jeg ser også gerne, at de går positivt ind i vurderingen af, at der udvikles en ny 2-årig kandidatuddannelse til skolepsykolog for interesserede folkeskolelærere.

En sådan uddannelse vil kunne klæde mange folkeskolelærere godt på, sådan at de bedre kan klare den nye opgave med inklusion.

Så herfra stærke opfordringer til parterne om at sætte sig sammen, og det bliver der også arbejdet på i ministeriet.